

## Protokoll 3/2017

fört vid Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnds  
sammanträde torsdag den 19 oktober 2017 kl. 18:00-19:00

### Ledamöter

Abit Dundar (L) Vice ordförande  
Eva Fagerhem (S)  
Mathias Walldén (S)  
Eleonore Eriksson (S)  
Johan Faxér (MP)  
Lars Svärd (M)  
Anette Hellström (M)  
Tomas Tetzell (M)  
Amanda Valentin (L)  
Lina Pennlert (S) ersätter Malte Sigemalm  
Maria Skalin (MP) ersätter Jessica Jorntun  
Susanne Sjöblom (M) ersätter Tita Bergquist  
Ann-Marie Strömberg (V)

### Ersättare

Bror Eriksson (S)  
Siliva Aydin (S)  
Lasse Åsberg (S)  
Maria Ljuslin (V)  
Mikael Nilsson (M)  
Anna Maria Sundmark (M)  
Hans Tjernström (C)

### Övriga närvarande

Anders Carstorp, stadsdelsdirektör  
Toni Mellblom, avdelningschef  
Lars Wennberg, avdelningschef  
Linda Palo, avdelningschef  
Marja Kammouna, avdelningschef  
Agneta Blomkvist, Medicinskt ansvarig sjuksköterska  
Boris Graje, enhetschef  
Anna-Maria Nicastro, personalföreträdare (Läraryrket)  
Aristide Bamane, personalföreträdare (Kommunal)

### Justerare

Abit Dundar (L) , Eva Fagerhem (S)

**Datum för justering** 2017-10-24

**Paragraf** §9

**Sekreterare** Camilla Höglund

**§ 9****Ett modernt och hållbart växande Stockholm – motion från (M)**

Yttrande till kommunstyrelsen

000317-2017

**Beslut**

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

**Sammanfattning av ärendet**

Anna König Jerlemyr m.fl. (M) föreslår i en motion ett reformpaket som ska bidra till ett mer omfattande bostadsbyggande, en utökad och tillgänglig kollektivtrafik och ett internationellt konkurrenskraftigt företagsklimat. Vidare föreslås att uppdra åt ett antal fackförvaltningar och bolag att genomföra 35 åtgärder i syfte att uppnå visionen om ett modernt och hållbart Stockholm på både lång och kort sikt. Bland dessa åtgärder finns exempel att ge berörda nämnder i uppdrag att utveckla och implementera en policy för ett gemensamt uttryck för stadens torg och parker.

Förvaltningen har inga invändningar mot de delar av förslaget som rör stadsdelsnämndens ansvarsområden eller på annat sätt rör stadsdelsområdet. I det fall att en eller flera överdäckningar av Södertäljevägen sker framhålls vikten av att bevara de ekologiska sambanden som pekats ut i området.

**Handlingar i ärendet**

- HL 2017/317-2 Tjänsteutlåtande (Godkänd - R 1)  
Remissvar Ett modernt och hållbart Stockholm
- 000317-1-2017 Remissunderlag - Modernt och hållbart växande Stockholm - motion från (M)

**Förslag till beslut**

Johan Faxér m.fl. (MP), Eva Fagerhem m.fl. (S), Ann-Marie Strömberg (V) och Abit Dundar m.fl. (L) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Lars Svärd m.fl. (M) lade fram ett förslag och yrkade bifall till motionen och föreslog att nämnden skulle besluta enligt det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

### **Beslutsgång**

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

### **Reservation**

Lars Svärd m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag och meddelade att han före justeringen avsåg att lämna in en skriftlig reservation.

"att tillstyrka motionen

att därutöver anföra följande

Det finns ett stort antal åtgärder som behöver analyseras ur ett helhetsperspektiv för att öka nybyggnationen av bostäder, men också för att öka rörligheten i det befintliga beståndet. Motionens syfte är att lyfta stadens framtida utveckling ur ett brett perspektiv, varför flera av förslagen ligger utanför ansvarsområde. Det handlar om allt ifrån plan- och överklagandeprocess, till skattepolitik, regelförenklingar och tekniska egenskapskrav.

Stockholm är en stor stad och i allt fler sammanhang även en storstad med internationella mått sett. Vi sätter människan i centrum och ser positivt på att fler vill flytta hit. En växande och attraktiv region är en förutsättning för utveckling, ekonomisk tillväxt och förmågan att skapa allt bättre förutsättningar för invånarna.

Det som gör Stockholmsregionen speciell är just storstaden och dess attraktionskraft. Den påverkar inte bara Stockholms stad, utan också kringliggande kommuner där många väljer att bo samtidigt som de arbetar i staden, eller åtminstone på en arbetsmarknad som präglas av närheten till storstaden. Många vill kunna bo nära storstadens puls, men ändå ha tillgång till småskalighet, pålitlig kollektivtrafik och närhet till naturen och vattnet. Det finns möjligheter till detta i Stockholms län som närmast är unika för en storstadsregion. Samtidigt ser vi idag ett antal utmaningar för stadens framtida utveckling. Några av dessa vill därför lyfta fram i särskild ordning:

När Stockholm växer är det viktigt att bygga klokt. Många människor som söker sig till Stockholm föredrar att bo i stadsmiljö, gärna i stenstadens kvartersmiljö. Genom en ökad täthet på lämpliga platser kan också mer av stadens grönska sparas. Framtidens stad

måste därför utmana de normer och bestämmelser som tagits fram för att bygga en gles stad. Fortfarande är det lättare att med dagens lagstiftning bygga en 1960-talsstad än en stad som motsvarar våra behov. De gamla idéerna finns kvar som frusen ideologi trots att få står för den öppet. Att bygga en modern och hållbar stad som också värnar grönska och kulturvärden ska vara vägledande för den framtida utvecklingen.

Vi måste bryta med den ohållbara stadsplaneringen från mitten av förra seklet, och som bidragit till dagens segregerade samhälle. I en modern stadsmiljö är boendet sammanlänkat med jobb eller studier, näringsliv och nöjen. Det är olika funktioner i människors liv, men lika viktiga delar i den infrastruktur som ligger till grund för en välfungerande stad. Vi vill därför gå fram med reformer för ett omfattande bostadsbyggande, en ökad och tillgänglig kollektivtrafik och ett internationellt konkurrenskraftigt företagsklimat.

En av de största utmaningarna är att definiera och bygga den stad vi vill se för framtiden. Vi vet av erfarenhet att en snabb utveckling av staden kräver ett stort mått av eftertänksamhet. Genomförandet av miljonprogrammets glesa struktur har medfört en av de allra största samhällsutmaningarna vi har i Stockholm idag – segregerade stadsdelar.

Den lokala debatten i Stockholm tenderar att allt som ofta handla om antalet bostäder som tillskapas inom ramen för specifika områdes- eller detaljplaner. Detta är nog så väsentligt, men dagens stadsbyggnadsdebatt behöver ändra riktning och handla om mer än att bygga nytt. Det handlar om att vara hänsynsfull mot det kulturarv som finns - och det kulturarv som vi i dag skapar för framtiden. Det handlar om att värna Stockholms särart, om vilken stad vi vill se.

Vi ser positivt på att utveckla stadens bortglömda rum med nya och tillgängliga rekreationsytor som blir till gagn för såväl stockholmarna som stadens publika gestaltning, värden som är omistliga. Mer resurser kan komma att behöva läggas på att utveckla befintliga, och skapa nya, gröna värden när Stockholm växer. I detta avseende bör även fler möjligheter till överdäckningar av vägar ses över. Båda dessa gröna och urbana åtgärder skulle rimligen få mycket önskvärda effekter på möjligheten att välja bort bilen när alternativa förbindelser bättre knyter samman de växande stadsdelarna med varandra.

För att klara den utvecklingen behöver Stockholm planeras för framtiden och lära av de misstag som begåtts tidigare. Vi bejakar och eftersträvar en utveckling av Stockholm med nya funktionsblandade stadsdelar där bostäder, verksamheter och olika trafikslag samsas. För att skapa så högkvalitativa stadsdelar som möjligt är det viktigt med en stadsmässig bebyggelse och att våga pröva den täta kvartersstaden även utanför innerstadens krans. Stockholm har inte råd med en gles bebyggelse i kollektivtrafikhöga lägen eftersom behovet av bostäder är akut.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. City lider än idag av de storskaliga trafiklösningar som genomfördes i modernismens namn under mitten av förra seklet. Dåtidens omfattande rivningar och betongkultur med brutala trafikleder mitt i city har skapat sår i staden. Betong och motorväg dominerar istället för Stockholms vattenlinje som skulle kunna framträda. Därför föreslår vi att den del av Centralbron som hanterar biltrafiken läggs ned i en tunnel, vilket skulle skapa ytor för nya bostäder längs Klara Strand frigörs och att Riddarholmskanalen åter kan öppnas upp.

Stockholm är känt för sina gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. Därför är det viktigt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens parker ska utvecklas med nya metoder för planering av grönområden. Nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Befintliga parkers stora värde tillsammans med andra rekreationsytor ska bevaras.

Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Genom att använda stadens taklandskap på ett bättre och mer effektivt sätt än vi många gånger gör idag får vi åtminstone mervärden på tre olika sätt. Taklandskapen och kvarterens gestaltning blir mer intressanta och dynamiska, vi får sammantaget mer plats för socialt umgänge och för barnen att leka på samtidigt som vi får plats för mer grönska i staden, och vi får ökade möjligheter till närproducerade råvaror. Detta förhållningssätt är framförallt eftersträvansvärt i de täta stadsmiljöerna såsom city.

De beslut och de byggnader vi bygger idag ska gälla under väldigt många år. Då är det viktigt att vi gör rätt från början, och vi ser att den täta staden har många fördelar. Dels blir staden mer levande om den byggs för korta avstånd med levande bottenvåningar, dels blir den mer klimatsmart. Den täta staden kräver helt enkelt mindre energiåtgång och färre resor.

Vi är övertygade om att en modell med byggherredrivna detaljplane skulle kunna ge positiva effekter, både genom att avlasta tjänstemännen på stadsbyggnadskontorets planavdelning och genom att fler mindre detaljplaner med bostäder kan genomföras i snabbare takt. Det är också glädjande att kontorets delar vår uppfattning om att stadens torg och parker har potential att, och bör, utvecklas med en mer enhetligt och tilltalande uttryck, liksom motionens förslag om att i ökad utsträckning nyttja grönska och vatten för förbättrande av stadsklimatet."